

Rapport verkiezingsprogramma's (pdf) TK 2025

In het kader van de verkiezingen heb ik voor het project Partij Watch de pdf documenten van diverse partijen onderworpen aan een Quick scan.

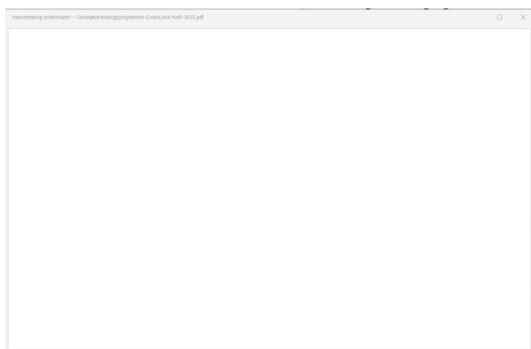
Van de 27 partijen die deelnemen bezitten er 20 Verkiezingsprogramma in een downloadbare pdf. Dit betreft de VVD, GroenLinks-PvdA, SP, CU, PVV, 50 Plus partij, FVD, BIJ1, BBB, Volt en FNP.

Van de 20 verkiezingsprogramma's voldoen slechts 6 verkiezingsprogramma's gedeeltelijk, van matig tot redelijk, aan de standaarden PDF/UA en WCAG en zijn gedeeltelijk leesbaar. Dit betreft VVD, SP, PVV, BIJ1 (redelijk), de Libertaire Partij (matig) en de Piratenpartij.

De overige 22 zijn niet leesbaar met Assistive Technology. De documenten zijn daarvoor getest met testsoftware PAC 2024 versie 2.2 en de NVDA screenreader.

Waar gaat het fout bij het lezen van een verkiezingsprogramma die niet volledig voldoet aan de standaarden?

Deze 7 verkiezingsprogramma's laten allen een leeg scherm te zien in de PAC checker. Bij het testen met de NVDA tool volgt de volgende melding:

Unknown – unknown - unkown

Dit geldt voor de verkiezingsprogramma's van respectievelijk PVDA/Groen-Links, CU, FVD, FNP, BBB, CDA, 50-plus, SGP, Partij voor de Dieren, LP (Libertaire Partij), DENK, JA21, BVNL, Nederland met een PLAN en Vrij Verbond.

De partijen ELLECT, DE LINIE, Piratenpartij, en de Partij voor de Rechtsstaat en de Liberale Partij hebben geen pdf download van het verkiezingsprogramma.

Waarom is het nodig?

Digitale formulieren en Pdf's moeten toegankelijk zijn voor iedereen ongeacht enige beperking. Dit zorgt ervoor dat iedereen gemakkelijk online bronnen kan gebruiken. Mensen met visuele, auditieve of cognitieve beperkingen hebben baat bij toegankelijke documenten. Toegankelijke digitale documenten moeten gemakkelijk te begrijpen zijn en leesbaar zijn met ondersteunende technologie. PDF-documenten moeten ontworpen worden met toegankelijkheid in gedachten.

Wanneer je een document toegankelijk wilt maken zijn er een aantal belangrijke punten waar je aan moet denken.

Wat is nodig?

De juiste stijl van je brondocument ==> de stijl bepaalt de leesbaarheid

De juiste pdf generator die de juiste pdf syntax heeft.

Adobe pdf engine 1.7. Versie 2.0 is nog in beta. Lees er hier meer informatie over

Niet gebruiken: exporteren als pdf of document opslaan als Microsoft pdf of via InDesign exporteren als pdf.

- Functionele afbeeldingen voorzien van alt-teksten
- De juiste semantische structuur
- Leesbaarheid tabellen
- Meta data
- Toetsenbord toegankelijk via een navigatie als bladwijzers maar ook de inhoudsopgave moet navigeerbaar zijn.

Quickscan van alle documenten van de partijen is gedaan op basis van de volgende WCAG 2.2 succescriteria, de [pdf fundamentals](#), de criteria van het [Matterhorn protocol](#).

De richtlijnen zijn gebaseerd op vier principes waaraan digitale documenten moeten voldoen:

1. Waarneembaar

2. Bedienbaar
3. Begrijpelijk
4. Robuust

Waar gaat het fout bij de 5 documenten die redelijk leesbaar zijn?

1. Verkeerde nesting van koppen, niet getagde inhoudsopgave items, tekst waarvan het font niet goed gecodeerd is. Onjuiste codering font.
2. Geen semantische structuur volgens de pdf fundamentals. [PDF Techniques – PDF Association](#) Eerste kopniveaus is hier H3
3. Afbeeldingen zijn niet inline geplaatst
4. Onjuistheid van gegevens cellen aan kopcellen
5. Verkeerde structuur van tekst
6. Geen alternatieve beschrijvingen van afbeeldingen
7. laatste item in inhoudsopgave heeft geen beschrijvende tekst
8. Nog geen PDF/UA vinkje. Dat kan pas als het document voldoet aan de standaarden
9. Geen titel in documenteigenschappen waardoor nu alleen de bestandsnaam wordt voorgelezen
10. Geen bladwijzers bij 1 item in inhoudsopgave
11. Geen alternatieve beschrijvingen van afbeeldingen en
12. Links in inhoudsopgave naar de betreffende pagina (niet navigeer baar).
13. Contrastkleuren voldoen bij veel kleurstandaarden
14. Geen titel in documenteigenschappen waardoor nu alleen de bestandsnaam wordt voorgelezen
15. Geen juiste metadata voor zoekoptimalisatie

16. Versie van opmaakprogramma bepaald de kwaliteit van de toegankelijkheid.

17. Ook heb ik geconstateerd dat een aantal partijen nog werken met oude versies van InDesign of Word. Een actuele versie van InDesign of Word en een bijgewerkte pdf generator (als tenminste de koppen zijn gedefinieerd volgens de semantische structuur).

Bekijk de rapportage op www.partijwatch.nl

Conclusies en aanbevelingen

Toegankelijke documenten beginnen bij een grafisch ontwerp en maak je het ontwerp 'by design' toegankelijk. Met andere woorden in het bronbestand met kennis van grafische vormgeving. Maar is het document niet toegankelijk dan is een document altijd toegankelijk te maken. of het nu een Word, PowerPoint, Excel, InDesign document, Canva document is of een heel oud Quark document is. De wasstraat van VisionEd kan oude documenten redden en toegankelijk maken.

Resultaat: Als politieke partij moet u voldoen aan de European Accessible Act, deze is ingegaan op 28 juni 2025. Deze wet verlangt dat u, wanneer uw communiceert met consumenten (stemgerechtigden) een document maakt die voldoen aan de standaarden PDF UA document (1.7) of WCAG 2.2. Iedereen moet digitaal mee kunnen doen. (zie punt 2).

Wilt u een uitgebreide audit op het document. [Bel](#), [app](#) of [mail](#) mij.

Ed Boon, VisionEd.net

De toegankelijk formulieren- en documentenarchitect

Over Partijwatch

Partij Watch is een onafhankelijk burgerinitiatief. Wij volgen en analyseren de websites van politieke partijen in aanloop naar de verkiezingen. Daarbij kijken wij onder meer naar duurzaamheid, toegankelijkheid en online veiligheid. Ons doel is om transparantie te vergroten en kiezers te voorzien van duidelijke informatie over de digitale verantwoordelijkheden van partijen.